AAN DE RAAD

Datum behandeld in college	26 september 2023	**Behandelend ambtenaar**	Drs. M. Kassels
Datum agendering	19 oktober 2023	**E-mailadres**	m.kassels@waadhoeke.nl
Onderwerp	Locatie-onderzoek scholen en zwembad	**Telefoonnummer**	
Portefeuillehouder	J. Dijkstra/R. de Vries		

Samenvatting De startnotitie is een procesvoorstel voor een onderzoek naar beschikbare en geschikte locaties voor de bouw van twee scholen en een zwembad in Franeker.

Voorstel

1. De *Startnotitie locatie-onderzoek in Franeker voor de nieuwbouw van twee scholen en een zwembad* vast te stellen;
2. In aanvulling op de startnotitie te kiezen voor de planning met een kortere doorlooptijd.

Aanleiding
In de vergadering van de gemeenteraad van 29 juni jl. stelde het college u voor de voorkeurslocatie voor de nieuwbouw van de scholen en het zwembad vast te leggen. U heeft over dat voorstel geen besluit genomen. Met de motie *Onderzoek stadsstructuur Franeker* die de gezamenlijke fracties hebben ingediend heeft u ons opgeroepen om “Zo snel mogelijk een onderzoek te starten, in samenwerking met een extern stedenbouwkundig bureau, waarbij de huidige stadsstructuur Franeker geanalyseerd wordt. Waaruit een rapport volgt met aanbevelingen/scenario’s”.
Ook wordt ons gevraagd hiervoor een startnotitie te maken.

De startnotitie *Locatie-onderzoek in Franeker voor de nieuwbouw van twee scholen en een zwembad* (bijlage 1) die nu voorligt is door de beide betrokken wethouders op 19 september jl. besproken met de woordvoerders van de raadsfracties (de zgn. raadswerkgroep). In deze bijeenkomst is men akkoord gegaan met de tekst van de startnotitie, met de in de tekst geformuleerde opdracht aan het college, en met het voorgestelde procesvoorstel; met die kanttekening dat de werkgroep graag een alternatieve, kortere, planning in het raadsvoorstel opgenomen ziet.

Voorafgaand aan de bespreking van de startnotitie is door de beide wethouders aan de raadswerkgroep een dilemma voorgelegd. Het betreft de zeer beperkte beschikbaarheid van nieuwe aansluitingen op het electriciteitsnet. Het dilemma bestaat uit de spanning tussen enerzijds de urgentie om snel een beslissing over een geschikte locatie te nemen vóórdat er netcongestie optreedt (d.w.z. dat het net ‘vol’ zit), en anderzijds de behoefte van uw raad aan een onafhankelijk onderzoek door een extern adviesbureau, waarin wij u tegemoet willen komen. Er bestaat een conflict tussen de noodzaak het onderzoek zo snel mogelijk uit te voeren, en het belang om dit tegelijkertijd zo goed en uitgebreid mogelijk te doen. Om het ontwikkelingstraject van de bouw van de scholen en het zwembad *als geheel* niet in gevaar te brengen is het belangrijk dat er in de vergadering van de raad een zorgvuldig besluit over de tijdplanning wordt genomen.

De planning in de startnotitie maakt zichtbaar dat het uitbesteden van een locatie-onderzoek ongewild voor een behoorlijke vertraging van het traject zorgt. Daarnaast speelt nu het dilemma rond de beschikbare ruimte op het net. Om die reden heeft de raadswerkgroep gevraagd om - in aanvulling op de planning in de startnotitie - een alternatieve, kortere, planning te laten zien die niet pas in juni 2024, maar ruim voor de zomer van 2024 meer duidelijkheid geeft over een mogelijke locatie voor de scholen en het zwembad. In de tekst hieronder gaan we hier verder op in.

Beoogd (meetbaar) effect
Het doel van de startnotitie is met het uitvoeren van het locatie-onderzoek door een stedenbouwkundig adviesbureau tot een goed onderbouwde locatiekeuze voor de nieuwbouw van de beide scholen en het zwembad te komen, en de raad gedurende het onderzoek in het proces goed te informeren en nauw te betrekken bij de keuzen die in het onderzoek te maken zijn.

Motivering

Argumenten

1.1. De 'Startnotitie locatie-onderzoek in Franeker voor de nieuwbouw van twee scholen en een zwembad' is de start van het vervolg van het traject richting de nieuwbouw van deze drie accommodaties.

Het aanwijzen van een geschikte locatie is in dit traject cruciaal. De keuze voor de meest geschikte locaties ligt in de afweging die gemaakt wordt aan de hand van alle mogelijk beschikbare locaties. De uitvoering van het locatie-onderzoek door een onafhankelijk stedenbouwkundig adviesbureau draagt bij aan een transparant en goed onderbouwd overzicht van deze afweging. De Ontwikkelingskaart Franeker geeft inzicht in al deze locaties (bijlage 2). Het is verder van belang dat in het locatieonderzoek helder is aan welke criteria we gaan toetsen, zodat u tot een goede afweging kunt komen.

2.1 De raadswerkgroep heeft gevraagd om een tijdplanning met een kortere doorlooptijd.

Het traject voor de bouw van twee scholen en een zwembad in Franeker loopt al enige tijd. Zowel college als raad ziet dat het belangrijk is het project zo snel mogelijk een vervolg te geven en het niet (verder) te vertragen. In de startnotitie is besluitvorming in de raad over een geschikte locatie voor de nieuwbouw van de scholen en het zwembad medio juni 2024 gepland. De raadswerkgroep is van mening dat een kortere planning wenselijk is.

Hieronder gaan we na hoe en waar tijdbesparing dan mogelijk is.

Allereerst, het inhuren van een bureau voor de uitvoering van een onderzoek is een meervoudig onderhandse aanbesteding. De aanbesteding bestaat uit een verplicht aantal stappen waar termijnen aan verbonden zijn. De procedure is in gang gezet. Aan deze planning valt niet te tornen.
Nadat op 24 oktober aanstaande de opdracht aan een bureau is gegund heeft dit bureau tijd nodig om het onderzoek uit te voeren. De onderzoeksperiode is zo realistisch mogelijk gepland (periode november/maart). In de planning hieronder is dit weergegeven.

1. De tijdplanning volgens de startnotitie:

Wie	Wanneer	Wat
Raad	19 okt 2023	Vaststellen van de startnotitie inclusief de opdracht aan het college en een voorstel voor de dekking van de kosten van het onderzoek
B&W	24 okt 2023	Opdracht aan stedenbouwkundig adviesbureau
Raad	Feb 2024	Voorlichtingsbijeenkomst met een presentatie aan de raad
B&W	Mrt 2024	Besluit over het onderzoeksrapport van het adviesbureau met daarin een onderbouwing van de voor- en nadelen van de beschikbare locaties, en de mogelijkheid van een combinatie van de bouw van de scholen, en het zwembad
Raad	Apr 2024	Kernsessie met een debat over de uitkomsten van het onderzoek
B&W	Mei 2024	Voorstel aan de raad m.b.t. de meest geschikte locatie voor de bouw van de scholen en over de combinatie met het zwembad
Raad	Juni 2024	Besluit over de meest geschikte locatie

Om de planning te kunnen inkorten is het onvermijdelijk dat er zowel op proces als op inhoud concessies worden gedaan.

a) De onderzoeksperiode kan alleen korter worden als de opdracht aan het bureau wordt bijgesteld, bijvoorbeeld door het onderzoek te beperken tot een quick scan van de beschikbare en geschikte locaties aan de hand van de Ontwikkelingskaart Franeker. Door enkele raadsleden werd tijdens de bijeenkomst op 19 september deze mogelijkheid al naar voren gebracht.
b) De tweede concessie die nodig is om ruim voor de zomer helderheid te hebben over een geschikte locatie vraagt om een aanpassing van het proces. De geplande voorlichtingsbijeenkomst zou kunnen vervallen door de kernsessie iets eerder in het onderzoekstraject te plannen. Vooruitlopend op de definitieve rapportage, en vooruitlopend op het besluit van het college hierover, zou dan in de kernsessie een debat gevoerd kunnen worden over de beschikbare en geschikte locaties die tijdens de quick scan naar voren zijn komen.

Als u hiermee instemt, zou de planning er als volgt uit kunnen zien:

2. Een kortere planning

Wie	Wanneer	Wat
Raad	19 okt 2023	Vaststellen van de startnotitie inclusief de opdracht aan het college
B&W	24 okt 2023	Opdracht aan stedenbouwkundig adviesbureau (quick scan)
Raad	Jan 2024	Kernsessie met een debat over de voorlopige uitkomsten van het onderzoek
B&W	Feb 2024	1e Een besluit over de quick scan van het adviesbureau met daarin een onderbouwing van de voor- en nadelen van de beschikbare locaties, en de mogelijkheid van een combinatie van de bouw van de scholen, en het zwembad. 2e Een besluit over de meest geschikte locatie
B&W	Mrt 2024	Voorstel aan de raad m.b.t. de meest geschikte locatie voor de bouw van de scholen en over de combinatie met het zwembad
Raad	Apr 2024	Besluit over de meest geschikte locatie

In de paragraaf hieronder lichten we toe dat meerdere factoren tijddruk op dit traject leggen. Veruit de belangrijkste is de energievoorziening.

<u>Kanttekeningen/risico's</u>
1.1. De beperkte ruimte op het electriciteitsnet.
Voor elke nieuwbouw geldt dat de beschikbaarheid van elektriciteit cruciaal is. Nieuwbouw dient energieneutraal te zijn en met de nieuwe technieken wordt er een groter beroep op het elektriciteitsnet gedaan. Voor het overgrote deel van Fryslân gelden al restricties op het net voor levering en teruglevering. Rond Franeker is op dit moment nog beperkt ruimte beschikbaar voor levering. Voor teruglevering staat het gebied al op rood.

De gemeente heeft, in het kader van het onderzoek naar het Energielandschap, in 2023 een systeemanalyse uitgevoerd met netbeheerder Liander voor het gebied achter het onderstation Herbaijum. Daaruit blijkt dat het onderstation binnen nu en twee jaar vol raakt. Dat heeft ook grote gevolgen voor het midden- en laagspanningsnet achter het onderstation.
Binnen de provincie Fryslân is wel vastgesteld dat er in het geval van netcongestie prioritering mogelijk is, bijvoorbeeld voor maatschappelijke voorzieningen. Zo ver is het nu nog niet. Wel is het aantal locaties waar nog nieuwe aansluitingen mogelijk zijn beperkt.

Achter een aansluiting (m.a.w. 'achter de meter') zijn nog wel mogelijkheden. Daar is nog wel ruimte om combinaties te maken van meerdere partijen/gebouwen op één aansluiting. Een combinatie biedt voordelen ten opzichte van meerdere losse aansluitingen, omdat het daarmee mogelijk is om de behoefte van energie op elkaar aan te passen, en gebruik te maken van de ruimtes die ontstaan omdat er op verschillende tijdstippen door de verschillende partijen van de aansluiting gebruik wordt gemaakt.

Gezien het snel vollopende net is het verstandig om zo snel mogelijk een offerte voor een specifieke locatie aan te vragen. Een offerte geeft echter nog geen garantie op ruimte. Die garantie is er pas wanneer de offerte getekend is. De aanvrager dient vooraf een percentage van de investering te betalen. Bij vergelijkbare aansluitingen gaat dit naar schatting om een bedrag van € 60.000 à €70.000. Een kortere tijdplanning zou dus een minder groot risico betekenen voor het vervolg van het traject.

1.2. Latere besluitvorming kan nadelige effecten voor de scholen hebben.
Bij de scholen zien we tal van knelpunten. De ambities van basisschool De Kabas om een volwaardig Integraal Kind Centrum te worden, zijn pas met nieuwe huisvesting werkelijk te realiseren.
Voor de Einstein Class (onderdeel van de AMS) is nu slechts tijdelijk huisvesting gefaciliteerd.
De (ver)nieuwbouwplannen van de scholen in Menaam en Winsum, beide ook in het Integraal Huisvestingsplan als urgent aangeduid, kunnen pas worden opgepakt nadat het project AMS en Kabas definitief doorgang vindt.

Alternatieven
Met de vaststelling van de startnotitie is een opdracht aan het college gegeven voor de uitvoering van een locatie-onderzoek naar de bouw van de twee scholen en het zwembad, en ligt er een procesvoorstel waarover overeenstemming is.

Gezien de bovenstaande risico's adviseert het college om te kiezen voor de planning met de kortere doorlooptijd.

Vervolg
Na de uitvoering van het locatie-onderzoek en de besluitvorming hierover kunnen de volgende fasen van ontwikkeling in gang gezet worden. Deze fasen zijn eerder in een zgn. 'Roadmap' op een rijtje gezet. Over de eerste fase van ontwikkeling heeft u in november 2021 een besluit genomen.

Participatie
N.v.t.

Financiën
De kosten van het onderzoeksbureau worden geraamd op maximaal € 40.000. Binnen de budgetten voor planologie en stedenbouw is ruimte ontstaan van vergelijkbare omvang, omdat de komende maanden geen bestemmingsplanprocedures meer kunnen worden gestart door de naderende Omgevingswet. Mocht deze ruimte alsnog ontoereikend blijken te zijn dan kan het incidentele budget voor advieskosten in verband met een duurzame zwemvoorziening als aanvullende dekking ingezet worden.

Bijlagen
Bijlage 1. *Startnotitie locatie-onderzoek in Franeker voor de nieuwbouw van twee scholen en een zwembad*.
Bijlage 2. Ontwikkelingskaart Franeker.

Burgemeester en wethouders van Waadhoeke

, burgemeester

, secretaris

NR.: 2023-212052

De raad van de gemeente Waadhoeke

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van Waadhoeke van 26 september 2023;

B E S L U I T

1. De *Startnotitie locatie-onderzoek in Franeker voor de nieuwbouw van twee scholen en een zwembad* vast te stellen;
2. In aanvulling op de startnotitie te kiezen voor de planning met een kortere doorlooptijd.

Aldus vastgesteld in de openbare

raadsvergadering van 19 oktober 2023,

Signed By: Waanders, M.C.M. <m.waanders@waadhoeke.nl>
07/11/2023 08:27:27 CET
ID: 28d1eeff-f594-4e60-9a8c-b67a2d248d28
Auth: Scribble

, voorzitter

Signed By: Koster, R. <r.koster@waadhoeke.nl>
20/10/2023 13:45:56 CEST
ID: 28d1eeff-f594-4e60-9a8c-b67a2d248d28
Auth: Scribble

, griffier

Dit document is digitaal ondertekend.